

KUUSAMO 70

Kohteen nimi: **Murhiniemi**

MJ-rekisteritunnus:

Määrittely: Tarinapaikka (kultti- ja tarinapaikat / tarinapaikat)

Peruskartta: 452211 Meskusvaara

Murhiniemi:

ETRS-TM35FIN-tasokoordinaatit N 7326326, E 594326
 Koordinaatit (YKJ): p = 329391, i = 3594537, z = 262,5-270

Kuusamon kirkolta noin 10 km pohjoisluoteeseen Murhiniemi on Oivanginjärven koillisrannalta lounaaseen lähes poikki järven ulottuva pitkä ja kapea niemi. Kyseessä on noin 700 metriä pitkä ja leveimmillään noin 250 metriä oleva niemi. Karttanimenä Murhiniemi näyttäisi viittaavan tämän niemen kapeaan eteläkärkeen. Kyseessä on mäntyä kasvava, hiekkainen niemi, jonka korkeuserot ovat varsin suuret. Niemellä on kuusi kesämökkiä, joista kaksi niemen kärjessä.

Murhiniemeen liittyy tappotarina kahtena versiona. Jo 1700-luvulla kirjatun tarinan mukaan paikalla olisi ollut suuri lapinkylä, jonka väen ovat venäläiset surmanneet (Elias Lagus 1770, "Försök til beskrifning öfwer Kusamo-sokn uti Kemi-Lappmark - Kuvausyritys Kemin Lapin Kuusamon pitäjästä", Acta Univ. Oul. B 5, 1975. Hist. 3. [Oulu] : [Oulun yliopisto], s. 33; A. J. Sjögren, "Anteckningar om församlingarne i Kemilappmark", 1828, s. 113). Tämän tarinan lisäksi A.H. Snellman ("Oulun kihlakunta, Muinaistieteellisiä ja historiallisia lehtiä", SMYA IX, 1887, s. 182–183) kertoo toisenkin, ilmeisesti kuulemansa myöhäisemmän ja muuntuneen(?) version, jonka mukaan paikalla olisi surmattu joukko venäläisiä.

Alueelta tavattiin yksi maa-/pyyntikuoppa, yksi mahdollinen asuinpainanne ja yksi kivikautistyyppinen asuinpaikkapinta, mutta mitään sellaisia muinaisjäännöksiä, jotka olisivat liitettävissä historialliseen aikaan saati tarinoiden kertomuksiin, ei onnistuttu tälläkään kertaa löytämään. On kuitenkin todennäköistä, että noinkin vanhalla perimätiedolla on historiallinen perusta. Sen sijaan tarinoissa mainittu lapinkylä ei välttämättä ole sijainnut juuri Murhiniemessä, missä verityöt sinänsä ovat voineet tapahtua, vaan jossain muualla läheisellä Oivangin alueella. Oivangin alueelta ei lapinkyläksi tulkittua muinaisjäännöstä tunneta, mutta muutamia kivikautta nuorempia kohteita kyllä (Autioniemi (305010183), Autiovaara N (305010185) Paskalampi (305010181). Mahdollisesti myös kivikautisen asuinpaikan Ryttilampi N länsiosassa oleva pieni kuoppaliesi on kivikautta nuorempi.

Kohde tarkastettiin 14.9.2012 Jokoslahden ranta-asemakaavan arkeologisen selvityksen yhteydessä.

Aiemmat tutkimukset: Inv. 1975, A. Erä-Esko
 Inv. 1999, M. Sarkkinen

Oulussa 3.10.2012

Mika Sarkkinen M.S.

Mika Sarkkinen
 tutkija
 Pohjois-Pohjanmaan museo

Kuusamo 70 Murhiniemi

